

<https://www.gov.pl/web/premier/koalicja-15padziernika-program> (дата звернення: 28.10.2025).

2. Projekt ustawy o koordynacji działań antykorupcyjnych oraz likwidacji Centralnego Biura Antykorupcyjnego. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów. URL: <https://www.gov.pl/web/premier/projekt-ustawy-o-wzmocnieniu-koordynacji-dzialan-antykorupcyjnych-likwidacji-centralnego-biura-antykorupcyjnego-oraz-zmianie-niektorych-ustaw> (дата звернення: 28.10.2025).

3. Indeks Percepcji Korupcji. Polska z najgorszym wynikiem od dekady. Polska Agencja Prasowa. URL: <https://www.pap.pl/aktualnosci/indeks-percepcji-korupcji-polska-z-najgorszym-wynikiem-od-dekady> (дата звернення: 28.10.2025).

4. Likwidacja CBA poczeka na zmianę prezydenta. InfoSecurity24.pl. URL: <https://infosecurity24.pl/sluzby-specjalne/centralne-biuro-antykorupcyjne/likwidacja-cba-poczeka-na-zmiane-prezydenta> (дата звернення: 28.10.2025).

5. CBA na likwidacyjnym rozdrożu. InfoSecurity24.pl. URL: <https://infosecurity24.pl/sluzby-specjalne/centralne-biuro-antykorupcyjne/cba-na-likwidacyjnym-rozdrozu> (дата звернення: 29.10.2025).

6. Posłowie zlikwidują CBA? InfoSecurity24.pl. URL: <https://infosecurity24.pl/sluzby-specjalne/centralne-biuro-antykorupcyjne/poslowie-zlikwiduja-cba> (дата звернення: 29.10.2025).

Пасинчук Кирило Миколайович,

доцент кафедри підвищення кваліфікації та спеціалізованої підготовки у сфері цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України, кандидат педагогічних наук, доцент

Черненко Олександр Миколайович,

доцент кафедри психології діяльності в особливих умовах Національного університету цивільного захисту України, кандидат медичних наук, доцент

**ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ОСОБОВОГО СКЛАДУ ДСНС
ЯК ЕЛЕМЕНТ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ**

Професійна підготовка особового складу Державної служби України з надзвичайних ситуацій традиційно спрямована на формування компетентностей, необхідних для ефективного реагування

на надзвичайні ситуації. В умовах воєнного стану та підвищених вимог до прозорості державного управління особливого значення набуває розвиток етичних стандартів і стійкості до корупційних ризиків. Сучасна антикорупційна політика держави визначає професійну доброчесність персоналу як чинник довіри до державних інституцій, що зумовлює стратегічну роль підготовки кадрів ДСНС у формуванні відповідальної поведінки і здатності ухвалювати виважені рішення [1; 2].

Нормативну основу професійної підготовки формують Кодекс цивільного захисту України [3], постанова Кабінету Міністрів України № 593 щодо проходження служби [4], Наказ МВС України № 929 про атестування [5] та Наказ МВС України № 116, який регламентує організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб, а також стандарти дисципліни й поведінки особового складу [6].

Антикорупційна складова професійної підготовки реалізується через навчальні модулі, що охоплюють: нормативні засади запобігання корупції; правовий статус службовців; етичні стандарти взаємодії; алгоритми врегулювання конфлікту інтересів; відповідальність за корупційні правопорушення; практичні механізми зниження ризиків у службових ситуаціях. Значущість сучасних інформаційних та комунікаційних технологій у діяльності підрозділів безпеки підтверджується результатами наукових досліджень, зокрема роботами К. М. Пасинчука, присвяченими підвищенню надійності інформаційних процесів і цифрових комунікацій у системах безпеки [9].

Аналітика НАЗК свідчить про низку типових корупційних ризиків у діяльності ДСНС: зловживання у сфері закупівель техніки та спорядження; ризики упередженості в кадрових рішеннях; вплив «людського фактора» у контрольних та дозвільних процедурах; порушення під час розподілу матеріальних ресурсів та гуманітарної допомоги. Їх інтеграція у зміст навчання сприяє формуванню навичок своєчасного розпізнавання та запобігання корупційним загрозам.

Важливим елементом доброчесної поведінки є психологічна готовність персоналу. Стресостійкість, емоційна саморегуляція та здатність діяти відповідально у складних умовах значною мірою визначають ризик виникнення неправомірних рішень [8].

Сучасні методи професійної підготовки включають ситуаційне моделювання, аналіз службових «case-study», командні тренування, тренінги службової комунікації. Значне поширення отримала цифровізація освітнього процесу: застосування електронних реєстрів,

автоматизованих систем оцінювання та документообігу, що зменшує суб'єктивний вплив і підвищує прозорість процедур.

Окрему роль відіграє службове лідерство. Керівники підрозділів формують етичне середовище, забезпечують системне інформування персоналу про антикорупційне законодавство, підтримують відкритість кадрових процесів та рівність можливостей службового зростання.

Отже, професійна підготовка особового складу ДСНС є ключовим елементом державної антикорупційної політики. Вона сприяє формуванню компетентного, відповідального та добросовісного персоналу, здатного ефективно діяти в умовах воєнного стану. Поглиблення навчальних програм, розвиток цифрових інструментів і посилення етичного лідерства формують основу для підвищення ефективності антикорупційної профілактики у сфері цивільного захисту.

Список використаних джерел

1. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 05.11.2025).

2. Про засади державної антикорупційної політики на 2021–2025 роки : Закон України від 20 черв. 2022 р. № 2322-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2022. № 35. Ст. 300. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20> (дата звернення: 05.11.2025).

3. Кодекс цивільного захисту України : Закон України від 2 жовт. 2012 р. № 5403-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 34–35. Ст. 458. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17> (дата звернення: 05.11.2025).

4. Про затвердження Положення про порядок проходження служби цивільного захисту особами рядового і начальницького складу : Постанова Кабінету Міністрів України від 11 лип. 2013 р. № 593. *Офіційний вісник України*. 2013. № 60. Ст. 2181. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/593-2013-%D0%BF> (дата звернення: 05.11.2025).

5. Про затвердження Порядку проведення атестування осіб рядового і начальницького складу в органах і підрозділах цивільного захисту : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 10 верес. 2014 р. № 929. *Офіційний вісник України*. 2014. № 78. Ст. 2228. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1192-14> (дата звернення: 05.11.2025).

6. Про затвердження Порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах та підрозділах цивільного захисту : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 10 лют. 2022 р. № 116. *Офіційний вісник України*. 2022. № 32. Ст. 1763. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0534-22> (дата звернення: 05.11.2025).

7. Національне агентство з питань запобігання корупції. Методичні рекомендації щодо підготовки та реалізації антикорупційних програм органів влади : рішення НАЗК від 19 січ. 2017 р. № 31. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0031884-17> (дата звернення: 05.11.2025).

8. Черненко О. М. Психологічні аспекти діяльності рятувальників у стресових ситуаціях : монографія. Харків : Національний університет цивільного захисту України, 2020. 220 с.

9. Barannik V. V., Krasnorutskiy A. O., Pasynchuk K. M., Babenko Yu. M., Stepanko O. S., Tupitsa I. M. A Method for Restructuring Video Data in Compressed Coding Systems to Increase Reliability. *Visnyk NTUU KPI. Seriya – Radiotekhnika, Radioaparotobuduvannia*. № 88. С. 50–59. DOI: <https://doi.org/10.20535/RADAP.2022.88.50-59>

Пастух Ігор Дмитрович,

завідувач кафедри адміністративного прав та процесу Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

МЕХАНІЗМ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОЇ АДАПТАЦІЇ ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ВЕТЕРАНІВ У ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ

У сучасних умовах реабілітація учасників бойових дій та їх інтеграція в цивільне життя набувають особливої суспільної та державної ваги. Ветерани, здобувши у війську унікальний досвід управлінської діяльності, тактичної підготовки та стресостійкості, можуть значно посилити кадровий потенціал правоохоронних органів. Водночас ефективний механізм їх соціально-правової адаптації та працевлаштування потребує чіткої нормативно-правової бази, комплексної системи підтримки й узгоджених процедур відбору, навчання та супроводу. Актуальність дослідження обумовлена необхідністю розробити інтегровану модель, яка забезпечить не лише юридичний захист прав ветеранів, але й оптимізує процес їх